

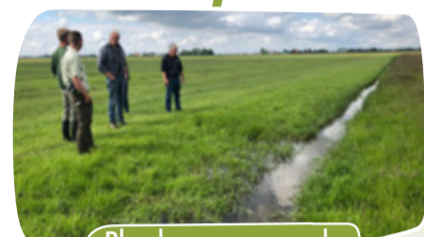
WAT IS NATUURINCLUSIEVE LANDBOUW?

Definitie: Een economisch rendabel landbouwsysteem, dat optimaal beheer van natuurlijke hulpbronnen duurzaam integreert in bedrijfsvoering. Inclusief zorg voor landschap en biodiversiteit op en om het bedrijf.

ZORG VOOR NATUUR EN LANDSCHAP (NATUUR- EN LANDSCHAPSBEHEER)

Kruidrijk grasland

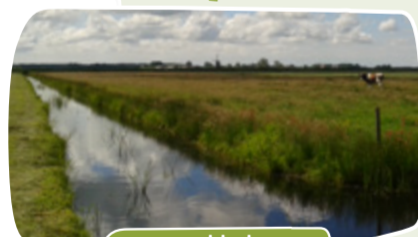
Plasdras en greppels

Stal met nestgelegenheid

Leven op het erf rondom een boerderij

Mozaïekbeheer

Groenblauwe dooradering

Initiatief van:

MINDER IMPACT OP HET MILIEU (SLUITEN KRINGLOPEN)

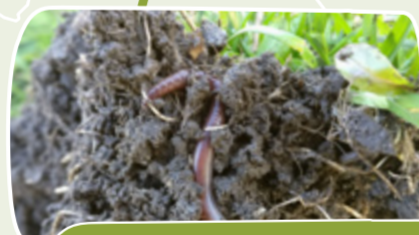
Samenwerking Melkveehouder - Akkerbouwer

Regionaal veevoer: granen en bonen

Reduceren van kunstmest

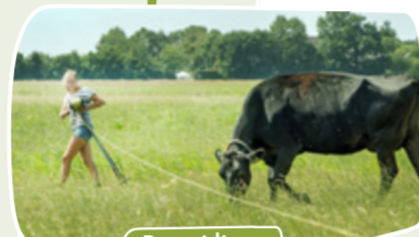

Optimaliseren bedrijfskringloop

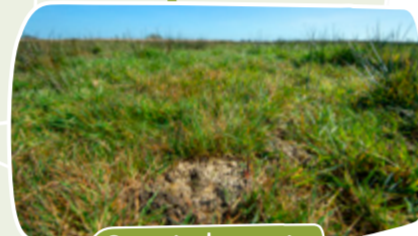
Inhoudelijke inbreng:

De Koe Rentmeester

BETER BENUTTEN NATUURLIJKE PROCESSEN (FUNCTIONELE AGROBIODIVERSITEIT)

Beweiding

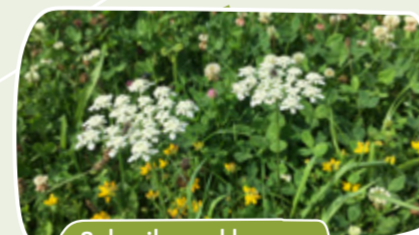
Organische mest

Robuuste veerassen

Oud grasland

Gebruik van klavers en kruiden

Mede mogelijk gemaakt door:

provincje fryslân
provincie fryslân

U kunt het online stroomschema invullen op livinglabfryslan.frl/natuurinclusieve-verpacht

NATUURINCLUSIEVE VOORWAARDEN IN PACTCONTRACTEN

IN WELKE MATE VINDT U NATUURINCLUSIEVE LANDBOUW BELANGRIJK?

Natuurinclusieve voorwaarden in pachtcontracten

De laatste jaren zien we dat natuurinclusieve landbouw (NIL) steeds meer in de praktijk wordt toegepast, dit sluit aan bij de doelstellingen van het rijk en de provincie.

In Fryslân wordt maar liefst 40% van het totaal aan landbouwgrond verpacht. Met de grond hebben verpachters de basis voor NIL in bezit en kunnen ze het verschil maken. Zo kunnen dan immers letterlijk en figuurlijk meters worden gemaakt naar NIL.

Goed rentmeesterschap

Vanuit de rol van goed rentmeesterschap denken steeds meer verpachters na over deze vorm van pacht. Wat is mogelijk en hoe pak je dat aan?

Voor meer duidelijkheid en richting is deze uiting ontwikkeld. Voor een verpachter wordt duidelijk hoe hij NIL kan opnemen in het pachtbeleid, welke keuzes er zijn en hoe je dat uitvoert.

Samenwerken

Het succes van meer NIL bij te

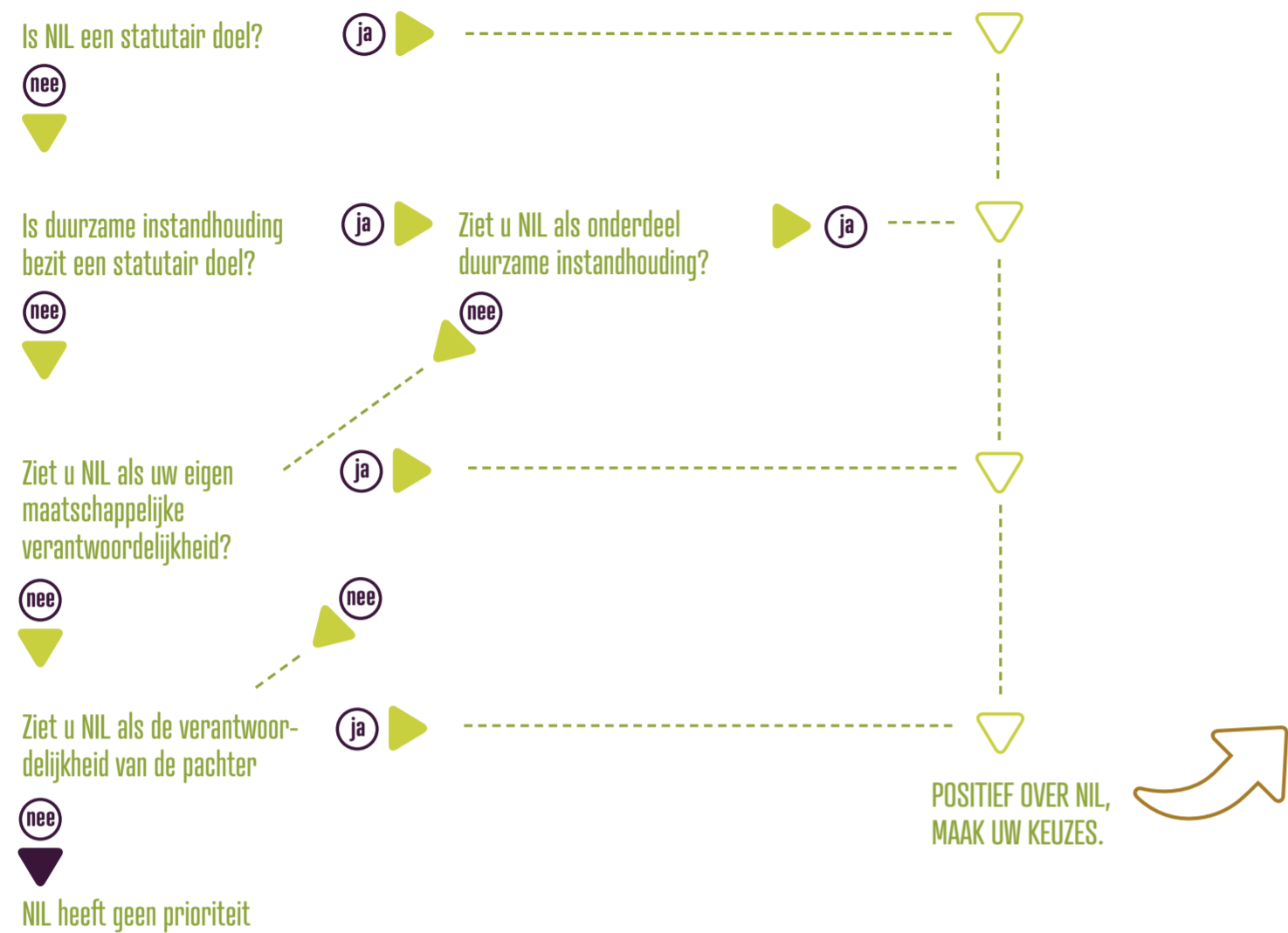
verpachte gronden is afhankelijk van een **goede samenwerking met de boer**. Dit is alleen te realiseren door met elkaar **in dialoog** te gaan. Bij dit gesprek kan deze 'praatplaat' erg functioneel zijn doordat deze duiding en richting biedt.

Alleen met elkaar kan een stap voorwaarts gemaakt worden. **Alleen kun je sneller, maar samen kom je verder.**

PAST NATUURINCLUSIEVE VERPACHT BIJ UW ORGANISATIE?

Volg onderstaand stroomschema om duidelijk te krijgen in welke mate u natuurinclusieve landbouw (NIL) wilt doorvoeren in uw pachtbeleid.

WELKE NATUURINCLUSIEVE KEUZES MAAKT U?

Vul onderstaande matrix in door de cirkel van uw keuze aan te vinken.

Scoort u overwegend rood, dan heeft Natuurinclusieve verpachting geen prioriteit bij uw organisatie.

Scoort u overwegend geel, dan staat uw organisatie neutraal tegenover Natuurinclusieve verpachting.

Scoort u overwegend groen, dan staat uw organisatie positief tegenover Natuurinclusieve verpachting en wilt u daar mee aan de slag.

Heeft duurzaamheid / NIL prioriteit in uw organisatie?	geen	○	○	○	○	○	hoge
Hoe belangrijk is duurzame instandhouding van uw bezit?	niet	○	○	○	○	○	heel
Streeft u naar een maximale financiële opbrengst of optimaal natuurinclusieve opbrengst?	maximaal	○	○	○	○	○	optimaal
Houdt u bij de pachtopbrengst rekening met duurzame instandhouding bezit?	niet	○	○	○	○	○	altijd
Is een maximale pachtopbrengst leidend of is NIL leidend bij pachtuitgifte?	maximale pacht	○	○	○	○	○	NIL
Zou NIL onderdeel moeten zijn van uw pachtuitgiftebeleid?	niet	○	○	○	○	○	altijd
Houdt u bij de keuze van een nieuwe pachter rekening met NIL?	niet	○	○	○	○	○	altijd
Stimuleert u NIL bij uw bestaande pachters?	niet	○	○	○	○	○	altijd

KEUZE GEMAAKT, NU AAN DE SLAG.

NATUURINCLUSIEF PACHTUITGIFTEBELEID VASTSTELLEN

1. BESTAAND VERPACHT BEZIT

Bent u op de hoogte van NIL bij uw pachters?

(nee) → NIL heeft geen prioriteit

- (ja) Agrarisch natuur- en landschapsbeheer (Anlb), subsidieregeling natuur en landschap (SNL) _____ ha
- Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB): vergroeningspremie, ecoregeling _____ ha
- Biologisch: b.v. EKO-keurmerk, Demeter, Biologisch dynamisch _____ ha
- Duurzame producten: b.v. On the way to planet proof _____ ha
- Overig: b.v. biodiversiteitsmonitor _____ ha

Wilt u samen met uw pachters in gesprek over NIL?

(nee) → NIL heeft geen prioriteit

- (ja) Lopende pachtcontract is belemmering!!
 - Vrijwillige maatregelen stimuleren
 - Vrijkomende pachtgrond aanbieden bij NIL-pachter
- Pachtkorting bij NIL-maatregelen
- Pachtkorting gedurende omschakeling
- Bijdrage aan investeringen
- Kennis-ontwikkeling

NIL-pachter ondersteunen

2. BIJ SELECTIE NIEUWE PACTERS

Kiest u bij voorkeur voor een NIL pachter?

(nee) → Vrije pachterskeuze

Vrije pachterskeuze

(ja) Kiest u dan bij voorkeur voor een NIL pachter?

(nee) → NIL heeft geen prioriteit

(ja) Stelt u dan alleen voorwaarden aan het perceel?

(ja) Speelt ook NIL op het hele bedrijf mee?

(ja) → Natuurinclusief pachtcontract

Natuurinclusief pachtcontract

3. PACHTVOORWAARDEN

Volgt u een bepaald certificaat?

(nee) → NIL heeft geen prioriteit

(ja) Stelt u eigen voorwaarden?

(nee) → NIL heeft geen prioriteit

(ja) Eigen beheerplan pachter

(ja) Eigen beheerplan pachter

(ja) Eigen beheerplan pachter

(ja) Eigen beheerplan pachter

(ja) Eigen beheerplan pachter

Keuze pachtvorm:

- Biologisch: EKO / BD certificaat
- Agrarisch collectief: Anlb-overeenkomsten
- Productvoorwaarden
- Deelname ECO-regeling GLB (minimaal zilver of goud)

- Eigen beheervoorwaarden verpachter
- Geen glyfosaat of chemische bestrijdingsmiddelen
- Geen kunstmest / beperkt drijfmest / Gebruik vaste mest
- Veebezetting
- Maaidata
- Perceelsranden

- Eigen beheerplan pachter
- Monitoring
- Zelfevaluatie
- Intervisie

- Geliberaliseerde pacht < 6 jaar
- Erfpacht > 6 jaar
- > 25 jaar